

6.

6a Jak Pan / Pani myśli, jaki aspekt pracy jest ważny dla kobiet, a jaki dla mężczyzn. Dla młodych i dla starszych ludzi? Proszę podyskutować o tym w grupie.

Pensja lekarza to średnia krajowa, *ale w moim kraju lekarze zarabiają poniżej średniej krajowej.*

- Biznesmen ma pieniądze na kino, teatr czy książki, ale...
- W moim kraju nauczyciele zarabiają...
- Praca na własny rachunek daje satysfakcję i wolność, ale...
- Praca na etacie gwarantuje stałe zarobki, ale...
- Sekretarka musi...
- W moim kraju bezrobocie jest...

6b Proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź:

1. Odpowiedzialny pracownik to:

- a) pracownik, który nie lubi firmy.
- b) pracownik, który lubi pracować.
- c) pracownik, który odpowiada za swoją pracę.

2. Praca na własny rachunek to:

- a) praca na etacie.
- b) praca na pół etatu.
- c) praca w swojej firmie.

3. Wynagrodzenie to:

- a) premia.
- b) zarobek.
- c) nagroda.

4. Średnia krajowa to:

- a) minimum socjalne.
- b) średnia pensja.
- c) dobry zarobek.

5. Pensja to:

- a) zarobek.
- b) dom starców.
- c) emerytura.

6c Role. Proszę przedstawić scenki w grupach dwu- lub trzyosobowych:

- a) Jesteś szefem firmy. Proszę przeprowadzić rozmowę kwalifikacyjną z kandydatem na pracownika.
- b) Jesteś kandydatem. Proszę opowiedzieć o swoim doświadczeniu zawodowym i wymaganiach.

- a) Prowadzisz swoją firmę. Chcesz zatrudnić nowego pracownika.
- b) Twój kolega prowadzi swoją firmę. Chce zatrudnić nowego pracownika. Nie zgadzasz się z jego decyzją. Proszę przedyskutować dobre i złe strony zatrudnienia nowej osoby.

- a) Jesteś matką. Twój syn za rok zdaje maturę i nie chce iść na studia. Chce pracować razem z ojcem w jego warsztacie samochodowym. Uważasz, że powinien studiować i zostać inżynierem.
- b) Jesteś ojcem. Uważasz, że syn może pracować w firmie, ale powinien też studiować w weekendy.
- c) Jesteś synem. Absolutnie nie chcesz studiować. Chcesz pracować u ojca, a potem założyć własny salon lub serwis samochodowy.

Proszę przeprowadzić dyskusję rodzinną na ten temat.

- a) Jesteś szefem, musisz zwolnić pracownika. Proszę powiedzieć mu o tym i wytłumaczyć, dlaczego to robisz.
- b) Szef chce cię zwolnić. Nie zgadzasz się z tą decyzją. Proszę powiedzieć o tym szefowi.

- a) Jesteś córką. Chcesz iść na studia i być informatykiem.
- b) Jesteś matką. Uważasz, że córka może zrobić karierę modelki albo projektantki mody.
- c) Jesteś babcią. Uważasz, że wnuczka zdecydowanie nie powinna być modelką, bo to niemoralne, ani informatykiem, bo to niezdrowe, ale może zostać lekarzem pediatrą, bo to dobry zawód dla kobiety.

Proszę przeprowadzić dyskusję rodzinną na ten temat.

Rozwiązanie psychozabawy z ćwiczenia 4a

- 12 – 9 Gratulacje! Uwielbiasz swoją pracę. Twój szef uważa, że jesteś dobrym pracownikiem, a koledzy i koleżanki bardzo cię lubią.
- 8 – 4 Twoja praca daje ci satysfakcję, lubisz ją, ale jesteś osobą ambitną i szukasz lepszej oferty.
- 3 – 0 Musisz zmienić pracę!

Sytuacje komunikacyjne opowiadanie o przeszłości, opis sytuacji i przedstawianie faktów z przeszłości • wyrażanie relacji czasowych (daty)

Słownictwo życie człowieka, daty

Gramatyka i składnia liczebniki główne i porządkowe w datach **Powtórzenie:** tworzenie czasu przeszłego, użycie czasowników w czasie przeszłym (aspekt dokonany i niedokonany)

Słownictwo

1. **1a** Proszę obejrzeć fotografie i zdecydować, kiedy urodziły się te osoby.

0. czternastego sierpnia tysiąc dziewięćset siedemdziesiątego pierwszego roku
1. dwudziestego pierwszego września dwutysięcznego roku
2. w tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątym roku; w listopadzie
3. w tysiąc osiemset czterdziestym ósmym; w styczniu
4. dwunastego kwietnia tysiąc dziewięćset sześćdziesiątego szóstego roku

1b Proszę uzupełnić tabelę.

Gramatyka

LICZEBNIKI

	mianownik	dopełniacz	miejsownik
1	pierwszy / a / e	pierwszego / ej	<i>pierwszym / ej</i>
2	drugi	drugiego	
3	trzeci		<i>trzecim</i>
4	czwarty		
5	piąty		
6	szósty		
7	siódmy		
8	ósmy		
9	dziewiąty		
10	dziesiąty		
11	jedenasty	jedenastego	
12	dwunasty		
13	trzynasty		
14	czternasty		<i>czternastym</i>
15	piętnasty		
16	szesnasty		
17	siedemnasty		
18	osiemnasty		
19	dziewiętnasty		
20	dwudziesty		
21	dwudziesty pierwszy	dwudziestego pierwszego	<i>dwudziestym pierwszym</i>
30	trzydziesty		
40	czterdziesty		
50	pięćdziesiąty		
60	sześćdziesiąty		
70	siedemdziesiąty		
80	osiemdziesiąty		
90	dziewięćdziesiąty		
100	setny	setnego	
101	sto pierwszy		
2000	dwutysięczny		
2001	dwa tysiące pierwszy		

1c Proszę napisać na kartce swoją datę urodzenia i oddać ją nauczycielowi. Proszę wylosować jedną kartkę i zdecydować, kto z grupy ma taką datę urodzenia.

1d Proszę przeczytać datę i miejsce urodzenia sławnych osób. Co jeszcze o nich wiemy?

0. Adam Mickiewicz (24.12.1798), Litwa
1. Franz Kafka (3.07.1883), Czechy
2. Pablo Picasso (25.10.1882), Hiszpania
3. Fryderyk Chopin (22.02.1810), Polska
4. Tomasz Mann (1.1.1875), Niemcy
5. Fiodor Dostojewski (11.11.1821), Rosja

Adam Mickiewicz, znany polski poeta, urodził się 24 grudnia 1798 roku na Litwie. Był Polakiem, ale mieszkał na Litwie, w Rosji i we Francji. Mówił po polsku i po francusku.

MIESIACE

mianownik	dopełniacz	miejszczownik
1 styczeń	stycznia	w styczniu
2 luty	lutego	w lutym
3 marzec	marca	w marcu
4 kwiecień	kwietnia	w kwietniu
5 maj	maja	w maju
6 czerwiec	czerwca	
7 lipiec	lipca	
8 sierpień	sierpnia	
9 wrzesień	września	
10 październik	października	
11 listopad	listopada	w listopadzie
12 grudzień	grudnia	

Który jest dzisiaj?

- Dzisiaj jest 17.06 (siedemnasty czerwca).

Kiedy się urodziłeś?

- Urodziłem się 22.02.1980 (drugiego lutego) tysiąc dziewięćset osiemdziesiątego roku.

Kiedy Polska weszła do Unii Europejskiej?

- W maju 2004 (dwa tysiące czwartego) roku Polska została członkiem Unii Europejskiej.

W którym roku został wprowadzony w Polsce stan wojenny?

- Stan wojenny został wprowadzony w 1981 (tysiąc dziewięćset osiemdziesiątym pierwszym) roku.

Jak długo mieszkałaś za granicą?

- Mieszkałam za granicą od 1998 (tysiąc dziewięćset dziewięćdziesiątego ósmego) do 2000 (dwutysięcznego) roku.

1e Najważniejsze wydarzenia XX wieku. Kiedy to było? Proszę dopasować daty.

1.09.1939 23.08.1968 11.09.2001 ✓22.01.1905 29.10.1929
28.06.1914 8.05.1945 11.11.1918 9.11.1989 13.12.1981

-22.01.1905..... • krwawa niedziela w Petersburgu
- • zamach w Sarajewie – zabójstwo Arcyksięcia Ferdynanda
- • odzyskanie niepodległości przez Polskę
- • „czarny wtorek” – krach na giełdzie w Nowym Jorku
- • wybuch II wojny światowej
- • zakończenie II wojny światowej w Europie
- • „Praska wiosna” – interwencja wojsk Układu Warszawskiego w Pradze
- • wprowadzenie stanu wojennego w Polsce
- • upadek Muru Berlińskiego
- • atak terrorystyczny na Nowy Jork

Jakie inne wydarzenia XX wieku były ważne dla ludzi?

Wymowa

1f Proszę wysłuchać wypowiedzi sześciu osób i zaznaczyć, co słyszymy.

	1	2	3	4	5	6
liczebnik główny	☐	☐	☐	☐	☐	☐
liczebnik porządkowy	☐	☐	☐	☐	☐	☐

1g Proszę zadać kilku osobom w grupie poniższe pytania.

- Kiedy ostatnio byłeś na wakacjach? – *Ostatnio byłem na wakacjach w sierpniu 2004 roku.*
- Kiedy ostatnio byłeś / byłaś za granicą?
- Kiedy skończyłeś / skończyłaś szkołę?
- Kiedy zacząłeś / zaczęłaś studiować / pracować?
- Kiedy ostatnio byłeś / byłaś nad morzem?
- Kiedy ostatnio się przeprowadzałeś / przeprowadzałaś?

Historia jednej rodziny

Mój dziadek Antoni

- urodził się 12 kwietnia 1910 roku koło Wilna. Jego ojciec, znany inżynier i kolekcjoner sztuki, często wyjeżdżał za granicę. Mieszkali w dużym, pięknym domu z ogrodem, do którego matka co tydzień zapraszała swoich przyjaciół artystów. W takiej atmosferze wychowywał się mały Antoni.
- Mój dziadek chodził do szkoły w Wilnie, ale potem wyjechał do Warszawy, gdzie studiował prawo. Tam poznał moją babcinę. W 1936 roku dostał stypendium we Francji. Prawie trzy lata mieszkał w Paryżu u swojej ciotki Wandy, siostry matki. Wrócił do Polski w 1939 roku i w lipcu ożenił się z moją babciną.

Moja babcia Maria

- urodziła się 4 października 1917 roku w Warszawie. Jej ojciec, profesor uniwersytetu, zmarł, kiedy miała 2 lata. 14 lat później jej matka wyszła za mąż za bogatego producenta kapeluszy. Babcia wyprowadziła się z domu. Najpierw była nauczycielką, potem dostała pracę w kancelarii znanego warszawskiego adwokata. Tam poznała mojego dziadka.

30 Moi dziadkowie

- pobrali się w lipcu 1939 roku, zaraz potem wybuchła wojna. Przez całą okupację mieszkali w Warszawie. Dziadek pracował nielegalnie, publikował artykuły i uczył studentów podziemnego uniwersytetu, babcia studiowała historię. 8 maja 1945 roku skończyła się wojna. Tego dnia babcia urodziła córeczkę, moją mamę.

40 Kilka lat po wojnie

- komuniści aresztowali mojego dziadka. Zmarł w więzieniu, wiosną 1955 roku.

Moja babcia i mama

- zostały same. Przeprowadziły się do Krakowa, gdzie moja babcia dostała pracę jako archiwistka w Bibliotece Jagiellońskiej. Było im ciężko, babcia nie zarabiała dużo, mieszkaly w obskurnym pokoiku na ulicy Smoleńsk, ale mama uczyła się dobrze i w 1963

roku zaczęła studiować polonistykę. Po studiach została na uniwersytecie i tam poznała mojego ojca.

55 Moi rodzice

- pobrali się w 1970 roku, zaraz potem urodził się mój brat. Oboje zaangażowali się w działalność opozycyjną. Kiedy 13 grudnia 1981 roku zaczął się stan wojenny, mama była w czwartym miesiącu ciąży. Mój ojciec został internowany. Moja mama została sama.

Urodziłam się

- 8 maja 1982 roku, tak jak moja mama, tylko 37 lat później.
- Teraz jestem już dorosła. Moja mama nadal pracuje na uniwersytecie, tata nadal angażuje się w politykę, a mój brat ożenił się i ma swoją firmę.
- Babcia zmarła dwa lata temu. Nigdy po raz drugi nie wyszła za mąż.

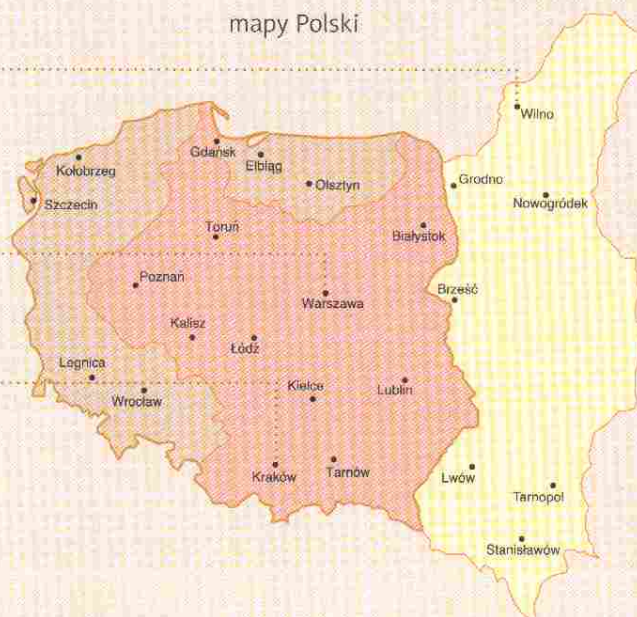
wydarzenia

-
- Dziadek Antoni dostał stypendium we Francji.
-
- Dziadkowie mieszkali w Warszawie.
-
- Babcia i mama przeprowadziły się do Krakowa.
-
-
- Zaczął się stan wojenny.
-

daty

- 12.04.1910
-
- 1939
-
- 8.05.1945
- 1955
- 1963
- 1970
-
- 8.05.1982

mapy Polski

Słownictwo

2b Czy to jest to samo?

- urodzić się – umrzeć
- wyść za mąż – ożenić się
- urodzić się – urodzić dziecko
- wyprowadzić się – przeprowadzić się

2c Proszę podkreślić informację, która jest prawdziwa.

0. Ojciec dziadka był inżynierem i interesował się sztuką.
Ojciec dziadka był inżynierem i nie interesował się sztuką.
1. Dziadek pracował we Francji.
Dziadek studiował we Francji.
2. Matka babci miała dwóch mężów.
Matka babci miała jednego męża.
3. Babcia poznała dziadka, kiedy była nauczycielką.
Babcia poznała dziadka, kiedy pracowała w kancelarii adwokackiej.
4. W czasie okupacji dziadkowie wyprowadzili się z Warszawy.
W czasie okupacji dziadkowie mieszkali w Warszawie.
5. Babcia i mama wyprowadziły się do Krakowa po wojnie.
Babcia i mama wyprowadziły się do Krakowa, kiedy zmarł dziadek.
6. Babcia i mama miały trudną sytuację materialną.
Babcia i mama miały dobrą sytuację materialną.
7. Matka i ojciec interesowali się polityką.
Matka i ojciec nie interesowali się polityką.
8. Brat pracuje na uniwersytecie.
Brat pracuje na własny rachunek.

2d Proszę napisać, co robiły w tych latach osoby opisane w tekście *Historia jednej rodziny*.

- a) dziadek: 1936 – 1939
- b) babcia i dziadek: 1939 – 1945
- c) babcia: 1955 – 1965
- d) mama: 1963 – 1970
- e) babcia i mama: 1955 – 1960
- f) rodzice: 1970 – 1981

.....*Od 1936 do 1939 roku dziadek mieszkał we Francji.*.....

2e Proszę opowiedzieć historię z perspektywy:

- a) dziadka: *Urodziłem się na Litwie w 1910 roku,...*
- b) babci c) matki d) ojca e) brata

Wymowa

2f Proszę wysłuchać wypowiedzi ośmiu osób. W których wypowiedziach słyszymy entuzjazm (E), a w których niezadowolenie (N)?

1. Przeprowadziliśmy się! E / N
2. Poznał fantastyczną dziewczynę. E / N
3. Zarobili dużo pieniędzy. E / N
4. A więc pobrali się! E / N
5. Wyjechali wcześniej. E / N
6. To ona dostała pracę. E / N
7. Nasza sąsiadka wyprowadziła się. E / N
8. Ożenił się w ubiegłym tygodniu. E / N

Wymowa

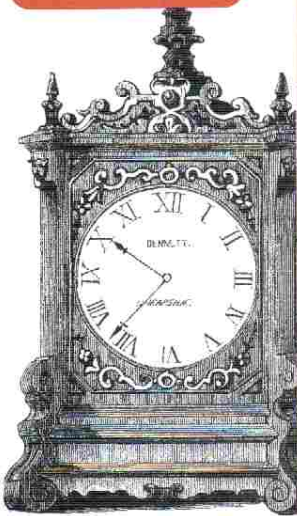
2g Proszę powtórzyć powyższe wypowiedzi najpierw z entuzjazmem, a następnie z niezadowoleniem.

3.

Gramatyka

lekcja

3

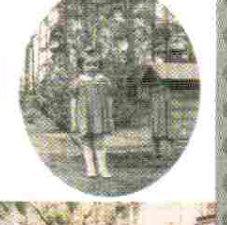
ASPEKT NIEDOKONANY	ASPEKT DOKONANY
czytać, pisać, robić, poznawać, kupować, przeprowadzać się, spotykać, zaczynać, brać, wyjeżdżać, widzieć	przeczytać, napisać, zrobić, poznać, kupić, przeprowadzić się, spotkać, zacząć, wziąć, wyjechać, zobaczyć
Wyrażenia czasowe w czasie przeszłym (aspekt niedokony)	Wyrażenia czasowe w czasie przeszłym (aspekt dokony)
Kiedy czynność trwała jakiś czas lub powtarzała się w przeszłości. Kiedy opisujemy: osoby, rzeczy, stany fizyczne i emocjonalne.	Kiedy czynność została zakończona lub kiedy czynność została wykonana tylko jeden raz.
<i>zawsze, zwykle, często, rzadko, długo, od czasu do czasu, dawniej, raz dziennie, raz na tydzień, raz na miesiąc, raz na rok, codziennie, co godzinę, co tydzień, co miesiąc, co rok, co dwa lata, od... do..., przez cały tydzień, całą noc</i>	<i>nagle, w pewnej chwili, w pewnym momencie, wreszcie, w końcu, pewnego razu, pewnego dnia</i>
<i>kiedy, kiedyś, nigdy, dawno temu, ostatni raz, między..., a..., jeszcze, już, w czasie, podczas</i>	

3a Proszę podkreślić odpowiednią formę czasownika, a następnie uzasadnić swój wybór.

- Kiedy byłam małą, moja mama czytała / przeczytała mi bajki przed snem. (*opis*)
Kiedy byłam małą, przeprowadzaliśmy się / przeprowadziliśmy się z rodzicami na wieś. (*jeden raz*)
- Podczas studiów spotykałem się / spotkałem się z moją przyszłą żoną.
Poznawałem / poznałem moją przyszłą żonę podczas studiów.
- W styczniu jeszcze pisałam / napisałam mój doktorat.
Jeszcze nie pisałam / napisałam mojego doktoratu.
- Dawno temu uczyłem się / nauczyłem się francuskiego, ale nie mówię dobrze w tym języku.
Poznawałem / poznałem mojego przyjaciela dawno temu, jeszcze na studiach.
- Między 12.00 a 13.00 pisałam / napisałam listy i słuchałam muzyki.
Między 12.00 a 13.00 pisałam / napisałam e-mail i wysyłałam / wysłałam go do koleżanki.

3b Proszę napisać czasownik w odpowiedniej formie.

- Kiedy miałem 5 lat, często (grać / zagrać)grałem..... w szachy z dziadkiem.
- Kiedy byłem mały, często (dostawać / dostać) prezenty od mojej babci. Raz na miesiąc (wyjeżdżać / wyjechać) z rodzicami za miasto. Codziennie od 17.00 do 19.00 (uczyć się / nauczyć się) z kolegami.
- Kiedy moja babcia była małą dziewczynką, (wychowywać się / wychować się) na wsi w domu z dużym ogrodem. Pewnego dnia (dostawać / dostać) piękny prezent – małego konia. Kiedy miała 8 lat, (wyjeżdżać / wyjechać) do szkoły z internatem.
- Kiedy moi rodzice byli młodzi, (mieszkać / zamieszkać) w mieście i często (zapraszać / zaprosić) wielu artystów. Pewnego razu moja mama (dostawać / dostać) propozycję pracy za granicą. Moi rodzice długo (myśleć / pomyśleć) co zrobić w tej sytuacji, aż wreszcie (wyprowadzać się / wyprowadzić się) z Polski.
- W roku 1980 moi rodzice (brać / wziąć) ślub i (przeprowadzać się / przeprowadzić się) na stałe do Warszawy.

3c Proszę uzupełnić tabelę:

aspekt niedokonany	aspekt dokonany
rodzić się	<i>urodzić się</i>
umierać	
wyjeżdżać	wyprowadzić się
wychodzić za mąż	
żeńić się	
wychowywać się	
zarabiać	
dostawać	zacząć

4. **4a** Pan Ryszard i pani Maria są kuzynami. Pan Ryszard od wielu lat mieszka w USA, teraz przyjechał z wizytą do swojej rodziny w Polsce. Proszę wysłuchać rozmowy pana Ryszarda z kuzynką i jej mężem Władysławem i odpowiedzieć na poniższe pytania.

- a) Od ilu lat pan Ryszard mieszka w USA?
- b) Kim była Basia?
- c) Ile dzieci ma pan Ryszard?

4b Proszę postłuchać jeszcze raz i zaznaczyć, kogo z wymienionych osób dotyczą podane informacje.

	Ryszard	Basia	Robert	Halina
0. Kto wyjechał 40 lat temu do USA?	☒	☒	☐	☐
1. Kto umarł 7 lat temu?	☐	☐	☐	☐
2. Kto jest na emeryturze?	☐	☐	☐	☐
3. Kto jest w wojsku?	☐	☐	☐	☐
4. Kto wyszedł po raz drugi za mąż?	☐	☐	☐	☐
5. Kto się często przeprowadza?	☐	☐	☐	☐
6. Kto wziął ślub 10 lat temu?	☐	☐	☐	☐
7. Kto ułożył sobie życie?	☐	☐	☐	☐
8. Kto ma dwoje dzieci?	☐	☐	☐	☐
9. Kto ma troje dzieci?	☐	☐	☐	☐
10. Czyj syn idzie niedługo do college'u?	☐	☐	☐	☐
11. Kto ma małą córeczkę?	☐	☐	☐	☐
12. Kto był na wakacjach w Polsce 12 lat temu?	☐	☐	☐	☐
13. Kto się ożenił w wieku 25 lat?	☐	☐	☐	☐

5.

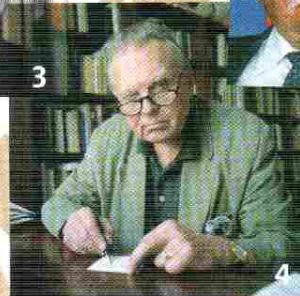

5a

Proszę przeczytać życiorysy polskich noblistów, a następnie wpisać właściwe nazwisko pod każdym z nich.

lekcja

3

Lech Wałęsa
Henryk Sienkiewicz
Maria Skłodowska-Curie
✓ Władysław Reymont
Wisława Szymborska
Czesław Miłosz

0. Urodził się na wsi pod Radomskiem. Pracował na kolei, potem wyjechał do Warszawy, gdzie publikował pierwsze teksty. Nagrodę Nobla za powieść *Chłopi* – znakomity obraz polskiej wsi i folkloru – otrzymał w 1924 roku. Jego kontrkandydatami byli wtedy: Thomas Mann, Thomas Hardy, Sigrid Undset i Maksym Gorki.
.....*Władysław Reymont*.....

1. Kiedy w 1905 roku otrzymał Nagrodę Nobla, miał 49 lat. Był już bardzo popularny w kraju i za granicą, a jego powieści historyczne takie jak *Quo vadis* tłumaczono na różne języki. Angażował się w politykę i publikował swoje wypowiedzi w prasie angielskiej, francuskiej i niemieckiej.

2. Urodziła i wychowała się w Polsce, jednak mieszkała i pracowała we Francji, gdzie razem z mężem prowadziła badania nad promieniotwórczością. W 1903 roku oboje otrzymali Nagrodę Nobla w dziedzinie fizyki.
.....

3. Przyjechała z rodzicami do Krakowa jako ośmioletnia dziewczynka i tutaj już została. Studiowała polonistykę, ale nie skończyła studiów. Przez wiele lat publikowała w krakowskim „Dzienniku Polskim” swoje wiersze. Nagrodę Nobla otrzymała w 1996 roku.
.....

4. Urodził się na Litwie, studiował w Wilnie, okupację spędził w Warszawie. Na początku lat pięćdziesiątych pracował w polskiej dyplomacji. Uciekł do Francji, a potem pracował na uniwersytecie w Berkeley w USA. Jego książki i tomy poezji drukowane na emigracji były zakazane. Wielu młodych Polaków usłyszało o nim po raz pierwszy, gdy w 1980 roku dostał Nagrodę Nobla.
.....

5. Legendarny przywódca Solidarności. Organizował strajki w Stoczni Gdańskiej. Kiedy w 1983 roku otrzymał Nagrodę Nobla, władze PRL nie pozwoliły mu wyjechać do Sztokholmu, nagrodę odebrała jego żona Danuta. Był pierwszym wybranym w wolnych wyborach prezydentem Polski.

5b

Czy zna Pan / Pani laureatów Nagrody Nobla w Pana / Pani kraju? Kim są / kim byli? Proszę przygotować w parach sylwetki znanych noblistów i przedstawić je grupie (nie podajemy nazwiska).

5c

Poniżej opisano w kilku punktach, jak dawniej wyglądało życie ludzi w Polsce. Proszę przeczytać te zdania, a następnie napisać tekst w czasie przeszłym.

Rok 1978 w Polsce

- Nikt nie jest bezrobotny.
- Każdy człowiek ma zagwarantowaną pracę w swoim zawodzie.
- Nie wszyscy mogą założyć własną firmę.

Dawniej w Polsce nikt nie był bezrobotny......

- Ludzie długo czekają na mieszkanie lub samochód.
- Nie wszyscy mogą podróżować do Europy Zachodniej.
- Ludzie stoją w kolejkach, żeby kupić coś do jedzenia.
- Jest cenzura.
- Polacy nie mogą czytać książek Orwella i Miłosza.

5d

Co zmieniło się w życiu ludzi przez ostatnie 100 lat? Czy dawniej ludzie mieli komputery i oglądali telewizję? Proszę podyskutować o tym w grupie.

6.

6a Poniżej podano definicje opisujące stan cywilny człowieka. Proszę połączyć wyrażenia.

Słownictwo

1. osoba, która się rozwiodła
2. osoba, która nie ma męża / żony
3. osoba, której mąż / żona już nie żyje
4. osoba, która ma męża / żonę

- a) mężatka / żonaty
- b) panna / kawaler
- c) wdowa / wdowiec
- d) rozwiedziona / rozwiedziony

6b Proszę postuchać wypowiedzi ośmiu osób. Kim są z zawodu, skąd pochodzą i jaki jest ich stan cywilny? Proszę wpisać odpowiedzi do rubryk.

ZGADNIJ, KIM JESTEM?

imię	data urodzenia	kraj	stan cywilny	zawód
Dominik	12.12.1970			

6c Role. Proszę razem z kolegami / koleżankami zagrać scenkę.

Spotkanie po latach

25 lat temu skończyłeś / skończyłaś studia. Wasz uniwersytet co roku organizuje „Bal Absolwentów – 25 lat później”. Jesteś na balu i spotykasz swoich kolegów i koleżanki z roku. Nie widziałeś / widziałaś ich od dawna. Rozmawiasz z nimi, pytasz, co u nich słychać. Opowiadasz też o swoim życiu.

Sugerowane role:

dziennikarz,
dwoje dzieci,
dwa razy
żonaty

pisarka,
partner,
jedna
córka

bezrobotny,
nie mieszka
z żoną,
troje dzieci

gospodyni
domowa,
jeden syn,
mąż nie żyje

nauczycielka,
mąż,
dwaj synowie,
pięć psów

profesor,
partnerka,
nie ma
dzieci

6d Proszę obejrzeć fotografie i opisać, co wydarzyło się w życiu tej osoby przez ostatnie 10 lat.

1

2

3

4

5

29

Sytuacje komunikacyjne wyrażanie uczuć pozytywnych i negatywnych: nadziei, obawy, strachu, zmartwienia • wyrażanie przyszłości • mówienie o edukacji, szkole, wykształceniu, zdobywaniu nowych umiejętności • wyrażanie warunku **Powtórzenie:** wyrażanie relacji czasowych (czas przyszły)

Słownictwo szkoła, edukacja, wykształcenie, kursy

Gramatyka i składnia tworzenie i użycie czasu przyszłego (aspekt dokonany) **Powtórzenie:** okoliczniki czasu • tworzenie i użycie czasu przyszłego (aspekt niedokonany) • tworzenie i użycie czasowników modalnych w czasie przyszłym • zdania warunkowe ze spójnikiem *jeśli / jeżeli...*

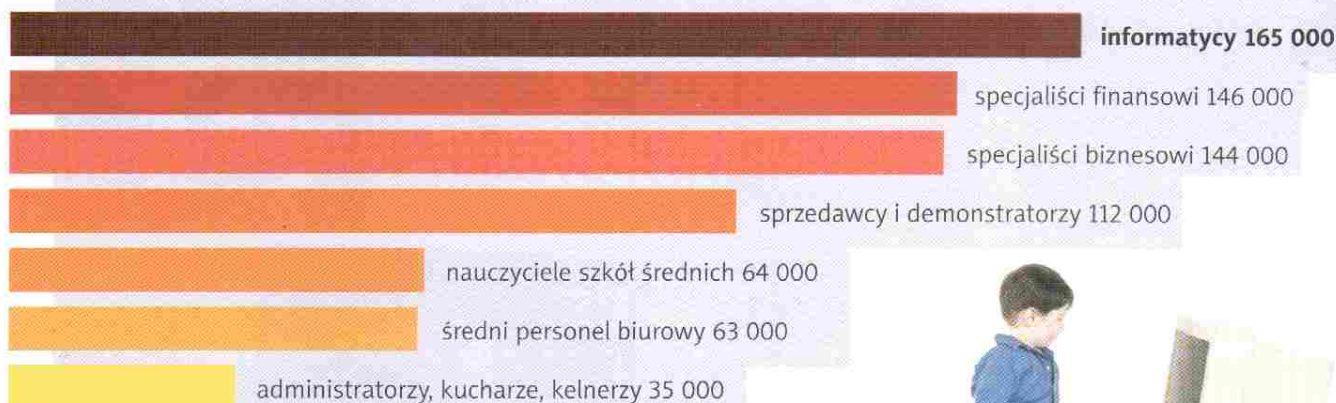
1. 1a Oto zawody przyszłości w Polsce. Proszę skomentować poniższe dane.

Proszę powiedzieć, jakie wykształcenie będzie musiał mieć młody człowiek, który będzie chciał pracować w jednym z tych zawodów.

- Kto z tej grupy będzie musiał zdać maturę?
- Kto będzie musiał skończyć studia licencjackie lub magisterskie?
- Kto będzie musiał znać angielski, francuski lub inne języki?
- Kto będzie musiał mieć prawo jazdy?
- Kto będzie mógł podróżować, poznawać nowych ludzi?
- Kto będzie pracować przy komputerze?
- Czego nowego będą mogli się nauczyć?

Szanse na pracę mają przede wszystkim informatycy i specjaliści finansowi.

Prognozowane zapotrzebowanie na pracowników do 2010 roku:

„Polityka” 2002, nr 48, fragment artykułu *Będzie praca*

Gramatyka

CZASOWNIKI MODALNE W CZASIE PRZYSZŁYM

Czasownik *być* w czasie przyszłym + 3 osoba liczby pojedynczej lub liczby mnogiej czasownika w czasie przeszłym

będę musiał / będę musiała
będziemy chcieli / będziemy chciały

1b Proszę zrobić z kolegą / koleżanką listę zawodów, które Państwa zdaniem będą ważne w przyszłości. Proszę opowiedzieć, jak zmieni się praca w tych zawodach.

Nauczyciele – będą mogli kontaktować się z uczniami przez Internet.

1c Proszę przeczytać wypowiedzi absolwentów i ich rodziców. Co czują, kiedy mówią o przyszłości? Która z zaprezentowanych młodych osób jest dzieckiem Marii, Jana i Heleny. Proszę uzasadnić swój wybór.

MŁODZI i ich przyszłość

Marek, absolwent psychologii:

Kiedy pięć lat temu przyszedłem do mojego instytutu byłem optymistą. Dzisiaj wiem, że nie jest tak łatwo. Na pewno będę długo szukać pracy. Moi koledzy mówią, że 6 – 8 miesięcy to minimum.

Jan: Mój syn nigdy nie lubił w szkole przedmiotów ścisłych. Zawsze interesował się historią, poezją, językami. Kiedy powiedział mi, co będzie robić w przyszłości, nie protestowałem. Teraz trochę się boję, że będzie miał problemy na rynku pracy.

Helena: Mój syn zawsze mówił mi, że komputery to przyszłość. Chyba miał rację. Dzisiaj wszyscy pracują przy komputerze, niedługo chyba dzieci w szkołach nie będą już pisać długopisami. Nie boję się o to, co mój syn będzie robić. Na pewno praca będzie czekać na niego.

1. **Marek:** boi się / jest optymistą
2. **Ewa:** jest pewna swojej przyszłości / boi się
3. **Piotr:** ma nadzieję, że wszystko będzie dobrze / jest pewny swojej przyszłości
4. **Maria:** jest pesymistką / jest optymistką
5. **Jan:** jest optymistą / boi się
6. **Helena:** jest pewna, że wszystko będzie dobrze / ma nadzieję, że wszystko będzie dobrze

Ewa, absolwentka medycyny:

Moja mama zawsze chciała mieć córkę lekarke. Moje studia to realizacja jej ambicji. Ja bardzo bałam się egzaminów, ale kiedy zdałam, byłam szczęśliwa. Dzisiaj próbuję dostać staż w szpitalu, ale jest to bardzo trudne. Boję się, że to początek moich problemów.

Maria: Moja córka zawsze była bardzo zdolna. Miała dobre oceny, wiedziałam, że będzie chciała studiować. Zawsze mówiłam, że medycyna to prestiż i uznanie. Ewa skończyła medycynę, dzisiaj ma trochę problemów z pracą, ale mam nadzieję, że ta sytuacja jest chwilowa.

Piotr, absolwent informatyki:

W tym roku skończyłem informatykę. Praca dla informatyków będzie zawsze.

WYRAŻANIE UCZUĆ POZYTYWNYCH I NEGATYWNYCH

Nadzieja

- Mam nadzieję, że...
- W tej kwestii jestem optymistą.

Obawa, strach, zmartwienie

- Obawiam się, że... / Obawiam się o (+ biernik)
- Boję się, że... / Boję się o (+ biernik)
- Jestem pesymistą.
- Wolę nie myśleć, co...
- Martwię się, co... / Martwię się, czy... / Martwię się o (+ biernik)

1d Proszę zareagować na poniższe wypowiedzi.

- Jestem zmęczona. – *Martwię się o ciebie, za dużo pracujesz.*
- Mam wysoką temperaturę.
- Piotr nie zdał egzaminu.
- Moje dziecko nie chce chodzić do szkoły.
- Chodziłem na kurs, więc na pewno zdam ten egzamin bez problemu.
- W przyszłym roku kończę studia i będę musiała poszukać pracy.
- Adam jest bezrobotny już od pięciu miesięcy.
- Moja córka jutro będzie zdawała maturę z matematyki.

2.

Gramatyka

lekcja

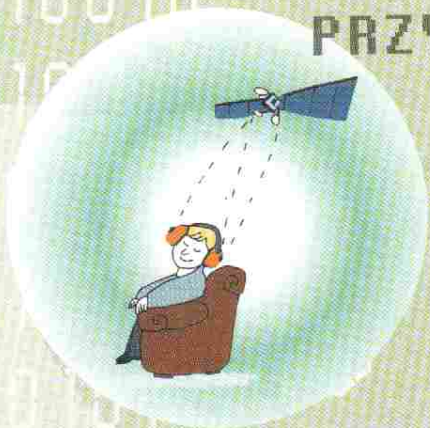
4

2a Proszę uzupełnić opinie na temat szkoły przyszłości.

1. W nowej szkole, podobnie jak dzisiaj, dzieci (pisać) ręcznie i (czytać) książki.
2. (być) więcej komputerów.
3. Dzieci (robić) więcej błędów ortograficznych.
4. Dzieci (chodzić) do szkoły tylko 5 lat.
5. Dzieci nie (chodzić) do szkoły.
6. Zawód nauczyciela nie (być) potrzebny.

2b Proszę obejrzeć, a następnie opisać rysunek przedstawiający szkołę przyszłości.

SZKOŁA PRZYSZŁOŚCI

Co się zmieni?

- *Boję się, że w szkole przyszłości dzieci będą...*

Co się nie zmieni?

- *Mam nadzieję, że w szkole przyszłości, podobnie jak dzisiaj, dzieci będą...*

CZAS PRZYSZŁY

aspekt niedokonany

czasownik być w czasie przyszłym + bezokolicznik czasownika niedokonane

Będę pracować w firmie.
Będziemy studiować prawo.

2c Proszę porozmawiać z kolegą / koleżanką:

- Czy podoba się mu / jej wizja autora rysunku?
- Jak myśli, który to rok?
- Co jego / jej zdaniem jest, a co nie jest realne? Dlaczego?
- Czego jeszcze brakuje na rysunku?

CZAS PRZYSZŁY

aspekt dokonany

tworzymy go od bezokolicznika czasownika dokonanego

pisać / **napisać** – napiszę, napiszesz

zdawać / **zdać** – zdam, zdasz

powtarzać / **powtórzyć** – powtórzę, powtórzysz

mówić / **powiedzieć** – powiem, powiesz

WYRAŻENIA CZASOWE

- jutro, pojutrze
- za dwa, trzy dni
- za tydzień
- za dwa tygodnie
- za miesiąc
- za dwa miesiące
- za rok
- za dwa lata
- w przyszły wtorek, czwartek, w przyszłą sobotę
- w przyszłym tygodniu, miesiącu, roku

2d Proszę podać dokonaną formę bezokoliczników oraz 1. i 2. osobę liczby pojedynczej od poniższych czasowników, a następnie zbudować zdania w czasie przyszłym. Proszę dodać wyrażenia czasowe.

czytać	<i>przeczytać, przeczytam, przeczytasz</i>	zaczynać	
uczyć się		kończyć	
zdawać		jechać	
robić		znajdować	<i>znaleźć, znajdę, znajdziesz</i>
brać		dostawać	

W przyszłym roku na pewno przeczytam „Pana Tadeusza” w oryginale.

2e Proszę powiedzieć, co mówi Ewa o swoich planach.

Ewa ma nadzieję, że napisze szybko pracę magisterską.

- napisać szybko pracę magisterską
- zdać egzamin magisterski
- znaleźć pracę na uniwersytecie
- zrobić doktorat
- napisać książkę

2f Proszę powiedzieć, czego się boi Piotr.

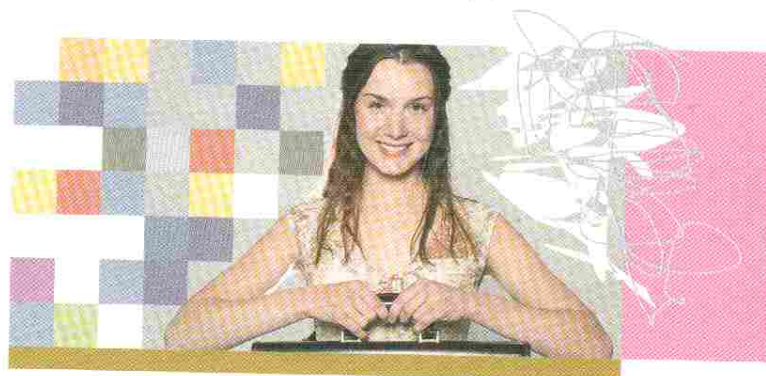
Piotr boi się, że nie zda egzaminu.

- nie zdać egzaminu
- nie przeczytać wszystkich lektur potrzebnych do egzaminu
- nie nauczyć się angielskiego
- zrobić za dużo błędów w teście

3. 3a Nie mam problemu z moją przyszłością. Proszę wysłuchać fragmentu reportażu radiowego. Dziennikarka rozmawia z osiemnastoletnią Majką, która właśnie zdała maturę i opowiada o swoich planach na przyszłość. Proszę zdecydować, czy są prawdziwe (P) czy nieprawdziwe (N).

a) Majka będzie zdawać na studia.	☒ P / ☐ N
b) Majka nie będzie pracować w czasie studiów.	P / N
c) Majka będzie malarką.	P / N
d) Majka będzie miała swoje studio mody.	P / N
e) Majka nie weźmie kredytu.	P / N
f) Majka myśli, że zrobi karierę.	P / N
g) Majka nie wyjdzie za mąż.	P / N
h) Majka będzie miała dzieci.	P / N
i) Majka boi się o swoją przyszłość.	P / N

3b Proszę napisać, jakie plany na przyszłość ma osiemnastoletnia Majka.

Studia:

- * *zda egzamin na Akademię Sztuk Pięknych*
- *
- *

Praca:

- * *weźmie kredyt*
- *
- *

Rodzina:

- *
- *
- *

Słownictwo

4. 4a Proszę powiedzieć, czy to jest to samo?

certyfiakat – świadectwo
 dyplom – dyplom magisterski
 licencjat – magisterium
 akademia – uniwersytet

4b Kim będzie absolwent tych szkół?

Proponowane zawody: chemik, matematyk, inżynier mechanik, aktor, specjalista finansowy, muzyk, dentysta, filolog, fizyk, reżyser, lekarz, dyrygent, informatyk

politechnika akademia ekonomiczna
 uniwersytet akademia medyczna
 szkoła teatralna akademia muzyczna

Absolwent politechniki może zostać inżynierem,...

4c Proszę przeanalizować polski system edukacji i powiedzieć, jak on wygląda w Pana / Pani kraju. Proszę użyć struktur: *chodzić do zerówki, chodzić do szkoły, zaczynać szkołę, kończyć szkołę, zdawać egzamin, maturę, uzupełnić wykształcenie.*

18 – 24 lat	studia magisterskie	uzupełniające studia magisterskie licencjat lub inżynier
matura państwowa		
15 – 18 lat	liceum, liceum profilowane lub technikum	liceum uzupełniające lub technikum uzupełniające szkoła zawodowa
egzamin preorientujący		
12 – 15 lat	gimnazjum	
egzamin kompetencji		
7 – 12 lat	szkoła podstawowa	
6 lat	zerówka	

W Polsce dziecko idzie do szkoły, kiedy ma 7 lat, następnie...

4d Proszę wysłuchać wypowiedzi trzech osób, a następnie powiedzieć, które z nich mają wykształcenie:

CD

a) podstawowe:

b) średnie:

c) wyższe:

4e Proszę zapytać kolegę / koleżankę:

- Czy ma maturę?
- Czy jego wykształcenie gwarantuje mu interesującą pracę?
- Czy jego studia były ciekawe?
- Jaki ma tytuł naukowy?

Wymowa

4f Proszę powtórzyć z odpowiednią intonacją.

- Chyba nie zdam.
- Może przyjdzie...
- Nie mogę już.
- Nie napiszę tego.
- Jestem prawie pewna, że to zrobi.
- Nie mam pewności, czy będę dobrym kandydatem.
- W tej kwestii jestem optymistą.

Które z podanych zdań wyrażają obawę, a które nadzieję?

5.

5a

Proszę wysłuchać wypowiedzi 4 osób i zdecydować, kto to mówi:

a) Elżbieta Wodecka, bibliotekarka

b) Paweł Klusek, biznesmen

c) Karol Bąk, uczeń

d) Mariola Kubicka, studentka

lekcja

4

5b

Proszę zdecydować, która wypowiedź wyraża: nadzieję, obawę, strach, zmartwienie.

	nadzieja	obawa	strach	zmartwienie
1. Elżbieta Wodecka	☐	☐	☐	☐
2. Paweł Klusek	☐	☐	☐	☐
3. Karol Bąk	☐	☐	☐	☐
4. Mariola Kubicka	☐	☐	☐	☐

5c

Proszę przeczytać ogłoszenia, a następnie posłuchać jeszcze raz wypowiedzi i zdecydować, który kurs wybiorą te osoby.

„ADYTON” proponuje:

- kurs projektowania stron internetowych
- kurs grafiki komputerowej
- kurs moderowania

Zajęcia w grupach 3 – 5 osobowych w każdy poniedziałek i czwartek, w godzinach od 16.00 do 20.00.

Przyjmujemy zgłoszenia do końca lipca br.

- telefonicznie: 0 12 564 87 59
- przez Internet: adyton@uw.pl

SPECJALISTYCZNE KURSY KOMPUTEROWE!

- obsługa komputera
- programy komputerowe (MS Office)
- obsługa oprogramowania dla biur, urzędów i szkół

Nasz adres:

„Pro-GRAM”

ul. Kopernika 34, Poznań

tel. 0 61 423 76 54

UWAGA!

Zgłoszenia tylko do końca maja!

Szkoła Języków Obcych „EPILOG”

www.epilog.pl

zaprasza na kursy językowe!

- angielski
- niemiecki
- francuski

Proponujemy:

- zajęcia w grupach do 10 osób
- pracę z doświadczonymi lektorami
- miłą atmosferę
- zajęcia rano i wieczorem

Zapraszamy na testy kwalifikacyjne do naszej szkoły!

Adres: ul. Kasprowicza 7, Kraków
tel. 0 12 657 98 21

NIE MASZ JESZCZE PRAWA JAZDY???

Szkoła Jazdy „SYRENKA” zaprasza na bezstresowy kurs prawa jazdy.

Mamy:

- 10 lat praktyki
- wykwalifikowanych instruktorów
- popularne modele samochodów do nauki jazdy

Przyjmujemy zgłoszenia przez cały rok.

Nasz adres:
ul. Kapelanka 132,
Warszawa
tel. 0 22 5649120

Gramatyka

5d

Który kurs wybiorą te osoby?

→ jeśli..., (to)...

- a) Mariola wybierze *kurs języka francuskiego w szkole „Epilog”*
Jeśli nauczy się francuskiego, to będzie mogła pojechać na staż do Francji.
- b) Paweł na pewno zdecyduje się na
- c) Elżbieta na pewno pójdzie na
- d) Karol zapisze się na

UWAGA!

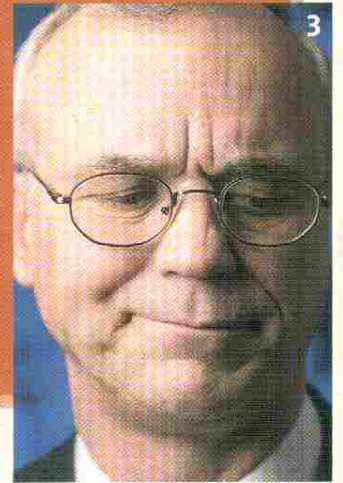
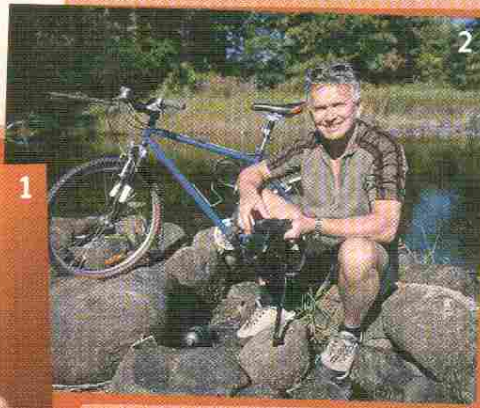
- wybrać kurs
- zdecydować się na kurs
- pójść na kurs
- zapisać się na kurs
- być na kursie

5e Proszę obejrzeć fotografie i dopasować do nich poniższe wypowiedzi. Proszę uzasadnić swój wybór.

lekcja

4

- a) Kursy to wspaniała sprawa. Można się dużo nauczyć i poznać ciekawych ludzi...
- b) Kursy są dla ludzi, którzy mają za dużo czasu. Normalny człowiek uczy się na studiach!
- c) Kursy to świetna rozrywka. Dobrze jest mieć swoje hobby.

5f Proszę dokończyć zdania, używając spójników: **bo, ponieważ, ale**.

*Wnauczyć się dobrze języka chcieć studiować w Rzymie musieć pracować przy komputerze
poznać nowych ludzi nie mieć pieniędzy chcieć nauczyć się gotować być za droгим lubić podróżować*

0. Ewa chodzi na kurs angielskiego, bo *chce nauczyć się dobrze języka*.....
1. Pani Jadzia wybrała kurs komputerowy, ponieważ
2. Mateusz zapisał się na kurs gotowania,
3. Marta nie chodzi na żaden kurs,
4. Pan Henio uczy się języków,
5. Roman uczy się włoskiego,
6. Adam chce zapisać się na jakiś kurs,
7. Iza nie może chodzić na kurs projektowania mody,

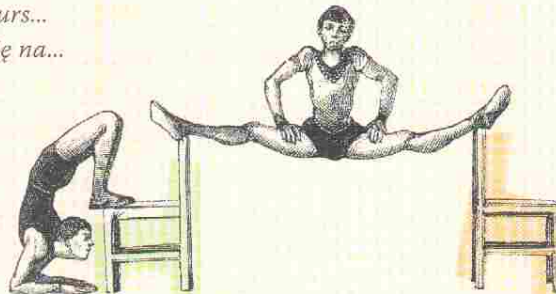
5g Jest Sylwester, zdecydował Pan / zdecydowała Pani zmienić coś w swoim życiu w Nowym Roku i pójść na jakiś kurs. Który kurs Pan / Pani wybierze? Proszę zapytać kilka osób w grupie, który kurs wybiorą i dlaczego.

Mam bardzo stresującą pracę, często się denerwuję, dlatego zapiszę się na jogę.

Chętnie wybiorę kurs...

..., dlatego pójdę na kurs...

Myszę, że zdecyduję się na...

- kurs prawa jazdy
- kurs językowy
- kurs fotografii
- kurs gotowania
- kurs rysunku
- kurs grafiki komputerowej
- kurs projektowania mody
- kurs jogi
- kurs szycia
- aerobik
- kurs wideofilmowania
- kurs

6.

6a

Proszę zapytać kilka osób w grupie o ich plany na przyszłość. Proszę zapytać też o ich obawy i nadzieje.

skończyć studia, mieć rodzinę, pracować, mieć dom, mieszkać w..., robić doktorat, pracować na własny rachunek, mieć dzieci, wyjść za mąż, ożenić się, zmienić styl życia, przeprowadzić się do...

imię	Za 10 lat będzie miał / miała... lat	Na pewno...	Ma nadzieję, że...	Boi się...	Martwi się...

Słownictwo

6b Proszę uzupełnić tekst, wykorzystując poniższe słowa:

- a) *prawo jazdy, być, skończyć, dobrze, lata, gwarantować, musieć*
 Mam dużo planów. Teraz mam 23*lata*....., ale za rok studia i będę szukać pracy. Myślę, że to nie trudne. Znam bardzo angielski, mam jestem ambitny i inteligentny. Myślę, że moje kwalifikacje dobrą pracę. Będę menedżerem!
- b) *pojechać, przyszyły, zapisać się, sytuacja, znaleźć, dużo*
 Mam dużo planów. W roku będę już magistrem, ale chcę dobrą pracę, więc jeszcze na kurs niemieckiego i na staż do Niemiec. Teraz jest trudna na rynku pracy, dlatego się uczyć.

6c Proszę wysłuchać wypowiedzi dwóch osób i porównać swoją wersję ćwiczenia 6b z nagraniem.

- Uważam, że ten kurs nie jest ci potrzebny.
- To głupi pomysł!
- Boję się, że to dużo kosztuje.
- Nie widzę sensu, żeby chodzić na ten kurs.
- Mam nadzieję, że to nie jest tylko kaprys.
- Martwię się, czy będziesz miał / miała na to czas.

6d Role. Proszę przygotować w grupach wybraną scenkę.

Dyskusja rodzinna. Dziecko chce zapisać się na kurs, ale rodzice się nie zgadzają. Każde z nich ma inną opinię na ten temat. Wyrażają obawy i nadzieje związane z kursami.

syn – kurs komputerowy
 matka – kurs językowy
 ojciec – kurs prawa jazdy

córka – kurs jogi
 matka – aerobik
 ojciec – kurs gotowania

córka – kurs projektowania mody
 matka – kurs szycia
 ojciec – kurs grafiki komputerowej

1 Proszę zaznaczyć poprawną odpowiedź.

test

1. Ryszard Kapuściński był:
 - znanym pisarzem
 - znany pisarzem
 - znany pisarz
2. Wrażliwy to inaczej:
 - zamknięty
 - nieśmiały
 - ten, który widzi nieszczęście ludzi
3. Monika Olejnik jest inteligentna jak Mariusz Max Kolonko.
 - takie samo
 - taki sam
 - tak samo
4. Dziennikarze to ludzie.
 - otwarci
 - otwarty
 - otwarte
5. Ludzie, lubią inne osoby, są towarzyscy.
 - które
 - który
 - którzy
6. Anna chce pojechać na wakacje w lipcu w sierpniu.
 - albo
 - a
 - ale
7. Adam pracuje na własny rachunek – Adam
 - ma swoją firmę
 - jest odpowiedzialny
 - ma duże rachunki
8. Pensja to inaczej:
 - nagroda
 - emerytura
 - zarobki
9. Monotonna praca jest:
 - stresująca
 - nudna
 - atrakcyjna
10. mają trudną i odpowiedzialną pracę.
 - Lekarzy
 - Lekarze
 - Lekarzowie
11. Mój brat często za granicę.
 - wyjeżdżał
 - wyjechał
 - pojechał
12. Moi rodzice w 1980 roku.
 - pobrali się
 - ożenili się
 - wyszli za mąż
13. Moja babcia urodziła się:
 - w pierwszym maju tysiąc osiemset dziewięćdziesiątym dziewiątym roku
 - pierwszy maj tysiąc osiemset dziewięćdziesiąt dziewięć
 - pierwszego maja tysiąc osiemset dziewięćdziesiątego dziewiątego roku
14. Wojna skończyła się w:
 - czterdziestym piątym
 - czterdziesty piąty
 - czterdziestego piątego
15. Wykształcenie średnie ma człowiek, który skończył:
 - gimnazjum
 - liceum
 - studia
16. Jutro na pewno tę książkę. Jeśli tego nie zrobię, na pewno nie zdam egzaminu.
 - będę kończyć czytać
 - będę skończyć czytać
 - skończę czytać
17. W 2010 ludzie będą więcej komputerów.
 - kupili
 - kupić
 - kupować
18. Ona ma trudny charakter. życie z nią jest bardzo trudne.
 - Moim zdaniem
 - Z mojego zdania
 - W moim zdaniu
19. Moja przyszłość jest trochę niepewna., że nie znajdę pracy w swoim zawodzie.
 - Mam nadzieję
 - Boję się
 - Cieszę się
20. pojadę na stypendium do Francji.
 - Przyszłego roku
 - W przyszłym roku
 - Przyszłego roku

Czas przeszły

- wczoraj, przedwczoraj
- w ubiegłą sobotę, w zeszły wtorek
- w ubiegłym roku, w zeszłym roku
- dwa lata temu

Czas przyszły

- jutro, pojutrze
- w przyszły wtorek, w przyszły czwartek
- w przyszłym roku, w przyszłym tygodniu, w przyszłym miesiącu
- za dwa dni, tygodnie, miesiące, lata

Gramatyka**2 Proszę uzupełnić zdania wyrażeniami z tabeli.**

1. *Za tydzień* pojadę do domu.
2. byłam w Pradze.
3. pójdę do profesora, żeby przedyskutować moją prezentację.
4. miałem trudny egzamin.
5. zdałam maturę.
6. zacząłem pracować na własny rachunek.
7. na pewno dostanę się na studia.
8. przyjadę znowu do Polski.
9. znajdę lepszą pracę.
10. zmieniłem mieszkanie.

3 Ewa myśli o ubiegłym roku. Jest niezadowolona, bo nie zrealizowała wszystkich swoich planów, ale obiecuje:

przyszłym roku
nie będę palić
papierosów.

Za dwa miesiące
zdam egzamin
z angielskiego.

- nie palić papierosów
- chodzić na kurs angielskiego
- chodzić na jogę
- więcej czytać
- a także:**
- zdać egzamin z angielskiego
- zdać egzamin na prawo jazdy
- nauczyć się pracować z komputerem
- zmienić pracę

4 Proszę wybrać odpowiednią formę czasownika, a następnie uzupełnić teksty.

- a) 10 lat temu Anka i Paweł *zdała* (zdawać / zdać) maturę i (wyjeżdżać / wyjechać) na studia do Lublina. Anka (dostawać się / dostać się) na socjologię, a Paweł na prawo. (spotykać się / spotkać się) ze sobą przez 4 lata, aż w końcu (pobierać się / pobrać się) na ostatnim roku studiów. Zaraz potem (zaczynać / zacząć) szukać pracy. Anka (dostawać / dostać) propozycję pracy na uniwersytecie, ale Paweł (postanawiać / postanowić) założyć własną kancelarię prawną. Rok temu Anka (rodzić / urodzić) synka, ale nie (rezygnować / zrezygnować) z pracy. W przyszłym miesiącu wraca na uniwersytet i chce zrobić doktorat.
- b) Moja babcia była śpiewaczką. Bardzo (kochać / pokochać) swoją pracę. Była bardzo znana i często (wyjeżdżać / wyjechać) na tournée po Europie. Kiedy miała 30 lat, po raz pierwszy (wyjeżdżać / wyjechać) do Nowego Jorku. Była zachwycona tym miastem. Codziennie spacerowała po Central Parku, (oglądać / obejrzeć) muzea i wystawy, (robić / zrobić) zakupy, a wieczorami (dawać / dać) koncerty. Pewnego dnia (iść / pójść) na premierę do jednego z nowojorskich teatrów i tam (poznawać / poznać) mojego dziadka. 2 miesiące później (wychodzić / wyjść) za niego za mąż. Moja babcia (umierać / umrzeć) 5 lat temu. Nigdy nie (wracać / wrócić) do Polski.

- 5 Proszę opisać jedną z poniższych fotografii i odpowiedzieć na pytania.

1

2

- a) Jakie emocje wyrażają osoby na fotografiach?
b) Co było wcześniej? Proszę opisać historie tych osób.

- 6 Proszę zapytać koleżankę / kolegę:

- Jak uczyłeś / uczyłaś się do tej pory języka polskiego? Na kursach, prywatnie, sam / sama?
- Czy będziesz kontynuować naukę polskiego w twoim kraju?
- Czy masz certyfikat znajomości innego języka? Jakiego?
- Czy będziesz mówić w przyszłości po polsku? Gdzie?
- Co będziesz robić w przyszłości?

- 7 Role. Proszę przedstawić scenki w grupach dwu- lub trzyosobowych.

Jesteś przewodnikiem w biurze turystycznym. Przedstawiasz grupie licealistów program wycieczki. Podajesz godziny pobudki, wejść do muzeów, śniadania, obiadu, kolacji itp.... Licealiści próbują skrócić czas przeznaczony na zwiedzanie i zyskać więcej wolnego czasu...

Jesteś studentem pierwszego roku. Kolega dzwoni do ciebie, żeby zapytać jaki jest plan zajęć w pierwszym semestrze. Przed wami bardzo ciężki rok, będziecie mieć 36 godzin wykładów i ćwiczeń. Macie nadzieję, że nie trzeba będzie chodzić na wszystkie zajęcia.

Jesteś na kursie języka polskiego. Zajęcia są rano, a ty lubisz spać. Próbujesz przekonać grupę, żeby zaczynać lekcje później.

Masz bardzo dużo pracy, a jutro egzamin. Dzwonisz do swojej dziewczyny / swojego chłopaka. Mówisz o swoich obawach przed egzaminem. Informujesz, ile jeszcze masz do zrobienia i jak zaplanowałeś / zaplanowałaś naukę, żeby zdążyć wszystko zrobić.

- 8 Proszę przygotować podobny dialog. Kolega / koleżanka proponuje Panu / Pani kurs. Odmawia Pan / Pani.

- Monika: Może zapiszesz się na kurs angielskiego?
Hania: Wiesz, nie mam ochoty...
Monika: Będziemy razem chodzić na zajęcia.
Hania: Tak, ale nie mam czasu...
Monika: Jeśli nauczysz się angielskiego, znajdziesz dobrą pracę!
Hania: Mam już pracę...
Monika: Będziesz mogła rozmawiać z ludźmi w Internecie!
Hania: Nie lubię Internetu...
Monika: Jeśli pojedziesz za granicę, nie będziesz miała problemów...
Hania: To nie jest argument...

- 9 Poniżej przedstawiono kilka sytuacji. Proszę wylosować jedną z nich i zaprezentować grupie swoją reakcję.

- a) Ostatnio zmieniłeś / zmieniłaś pracę. Podoba ci się to, co robisz, ale nie lubisz ludzi, z którymi pracujesz. Opowiadasz o tym znajomym.
b) Spotykasz kolegę ze studiów. Opowiadasz o tym, co zdarzyło się w twoim życiu przez ostatnich kilka lat.
c) Za pół roku zdajesz maturę. Dziadkowie pytają, jakie masz plany na przyszłość. Opowiadasz o tym.
d) Twoja córka od miesiąca chodzi do liceum i jest bardzo zadowolona ze swoich nowych nauczycieli. Opowiadasz o tym sąsiadce.
e) Właśnie wróciłeś / wróciłaś z pracy. Jesteś bardzo zmęczony / zmęczona, bo twoja praca jest stresująca. Opowiadasz o tym mężowi / żonie.
f) Twój kuzyn chce studiować filozofię. Obawiasz się, że po takich studiach nie będzie mu łatwo znaleźć pracy. Mówisz mu o tym.
g) Za miesiąc będą wybory parlamentarne. Masz nadzieję, że jeśli wygra twoja partia, sytuacja ekonomiczna w kraju będzie lepsza. Wyrażasz swoją opinię na ten temat.
h) Chcesz zmienić pracę. Chcesz mieć lepsze kwalifikacje i zastanawiasz się, czy zapisać się na jakiś kurs. Rozmawiasz o tym z rodziną.